

Vihtavuoren teollisuusalueen asemakaava

Vastineraportti koskien valmisteluaineistosta (kaavaluonnos) saatua palautetta

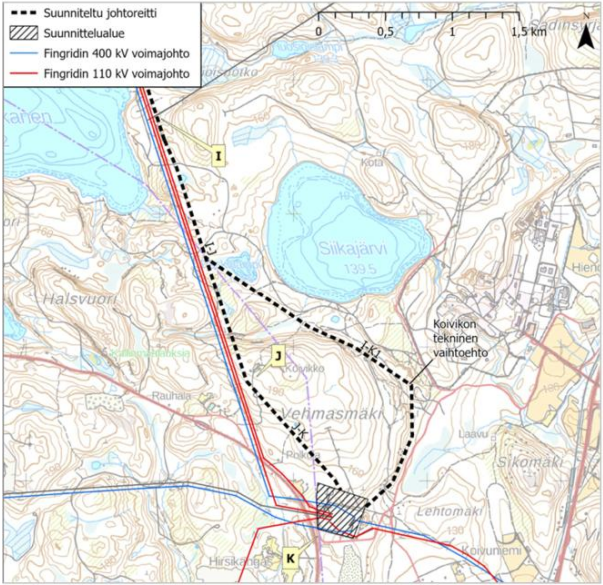
SISÄLTÖ

1. Lausunnot	1
Telia Finland Oyj, 30.5.2024	1
Keski-Suomen museo, 18.6.2024	1
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes), 19.6.2024.....	2
Fingrid Oyj, 20.6.2024	2
Jyväskylän kaupunki, 26.6.2024	3
Keski-Suomen pelastuslaitos, 27.6.2024.....	3
Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, 8.8.2024.....	4
2. Mieleniäet	12

1. Lausunnot

Lausunto	Huomioiminen
Telia Finland Oyj, 30.5.2024	
<p>Teliällä on asemakaava alueella käytössä olevaa infraa.</p> <p>Mikäli kaavaan liittyvä rakentaminen aiheuttaa kaapeleiden siirtoja, on niistä oltava yhteydessä 12 viikkoa ennen mahdollista siirtotarvetta. Siirrot sulan maan aikana.</p> <p>Lähtökohtaisesti siirrot maksaa tilaaja.</p> <p>Tarkemmat kaapelikartat ja kaapeleiden näytöt www.verkkoselvitys.fi kautta.</p>	<p>Merkitään tiedoksi.</p>
Keski-Suomen museo, 18.6.2024	
<p>Keski-Suomen museolle on tullut lausuntopyyntö koskien Vihtavuoren asemakaavan luonnosta. Kaavan laatimisen tarkoituksena on tutkia tehdasalueen maankäytön ja rakentamisen vaikutukset ympäristöön ja ottaa huomioon alueen toimintaan liittyvät kehittämistarpeet.</p> <p>Rakennetun kulttuuriympäristön osalta on asemakaavan taustaksi tehty kattavat selvitykset alueen rakennuskannasta ja sen kulttuurihistoriallisista arvoista. Selvitykset on käyty läpi yhdessä Keski-Suomen museon kanssa ennen kaavan laadintaa. Alueen kulttuurihistoriallisesti merkittävät rakennukset on osoitettu lausunnonleussa asemakaavan luonnoksessa sr-merkinnöin. Suojelumerkinät vastaavat selvityksessä paikallisesti merkittäviksi rakennuksiksi arvoitettuja rakennuksia. Lisäksi alueelle sisäänkäynnin</p>	<p>Kaavaehdotukseen on tarkennettu /s -kaavamääräystä seuraavasti: <i>Alue, jolla ympäristö säilytetään. Kokonaisuuden kulttuurihistoriallista arvoa tulee vaalia. Mikäli nykyisen rakennuksen osalta joudutaan harkitsemaan sen korvaamista uudella, tulee kohteeseen laatia kuntotutkimus. Ensisijaisesti tulee tutkia rakennuksen säilyttävät ratkaisut.</i></p>

Lausunto	Huomioiminen
muodostavien porttirakennuksien pari on osoitettu /s- merkinnällä. Keski-Suomen museo katsoo, että alueen luonne ja rakennuksien alkupe- räiset sekä myöhemmät käyttötarkoitukset huomioiden asemakaavan suojelumääräykset sr- merkinnän yhteydessä ovat riittävät. Sen sijaan /s -merkinnän määräystä Keski-Suomen museo edellyttää täydennettäväksi. Määräyksestä tulee ilmetä, että kokonaisuus on kulttuurihistorialli- sesti arvokas ja sitä tulee sen vuoksi vaalia.	
Keski-Suomen museo katsoo, että alueen kult- tuurihistorialliset arvot on tunnistettu ja niiden säilymisen turvaamisesta on huolehdittu asema- kaavassa riittävällä tavalla suojelumerkinnöin ja - määräyksin. Keski-Suomen museolla ei ole muuta huomautettavaa asemakaavan muutos- luonnokseen rakennetun kulttuuriympäristön osalta.	Merkitään tiedoksi.
Asemakaava-alue ei ole enää arkeologisesti po- tentiaali alueen toteutuneen maankäytön voimak- kuuden ja rakennushistoriansa vuoksi. Keski- Suomen museolla ei ole huomautettavaa asema- kaavan luonnokseen arkeologisen kulttuuriperin- nön osalta.	Merkitään tiedoksi.
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes), 19.6.2024	
Tukes ilmoittaa, ettei lausu otsikon asiassa mi- tään. Tukes on tutustunut kaava-aineistoon ja siinä on huomioitu Tukes kannalta tärkeät asiat.	Merkitään tiedoksi.
Fingrid Oyj, 20.6.2024	
Fingrid toimii hankkeesta vastaavana 110+400 kilovoltin voimajohdon YVA-menettelyssä Metsä- linjan vahvistaminen välillä Vaala Nuujuankangas – Laukaa Vihtavuori (ks. www.fingrid.fi/kanta- verkko/rakentaminen/hankeet/metsalinjan- vahvistaminen). YVA-selostus sekä Natura-arvioinnit (julkiset) ovat olleet nähtävillä 11.3.2024 – 10.5.2024 välisen ajan. YVA-menettelyn arvioin- nissa on tarkasteltu Vihtavuoren sähköaseman ympäristössä kahta voimajohdon reittivaihtoeh- toa (kuva 1). Toinen vaihtoehtoista on Koivikon asutuksen kiertävä tekninen vaihtoehto, joka si- joittuu noin 150 metrin etäisyydelle Vihtavuoren tehdasalueen asemakaava-alueesta.	Hankkeen YVA-selostuksessa on tarkasteltu Vih- tavuoren sähköaseman ympäristössä kahta voi- majohdon reittivaihtoehtoa, joista Koivikon tekni- nen vaihtoehto sijoittuisi noin 150 metrin etäisyy- delle ja toinen tekninen vaihtoehto noin kilomet- rin etäisyydelle asemakaava-alueen länsipuolelle. Hankkeen YVA-selostuksen perusteltu päätelmä on annettu kesäkuussa 2024, jonka jälkeen Fing- rid on päättänyt valita jatkosuunnitteluun näistä kauemmas sijoittuvan vaihtoehdon. Johtoalue ei sijoittuisi asemakaavan suunnittelualueelle. Joh- toalueen ulkopuolella maankäyttöön ei kohdistu rajoituksia, joten voimajohtohankkeen toteutumi- nen ei haittaa kaavoitusta. Voimajohtohankkeella ei katsota olevan haitallisia terveysvaikutuksia ja voimajohdon aiheuttaman tulipaloriskin arvioi- daan olevan pieni. Asemakaavan toteuttaminen ei myöskään estä Metsälinjan toteuttamista.

Lausunto	Huomioiminen
 <p><i>Kuva: Metsälinjan vahvistaminen 400 + 110 kilovoltin voimajohtohankkeen vaihtoehdot Vihtavuorella.</i></p>	<p>Kaavaehdotuksen kaavaselostukseen on täydennetty ajankohtaiset tiedot hankkeesta.</p>
<p>Fingrid Oyj:n voimajohdot ovat maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 22 § tarkoittamia voimajohtoja. Muiden kuin Fingrid Oyj:n omistamien voimajohtojen osalta teidän tulee pyytää erillinen lausunto voimajohtojen omistajalta.</p> <p>Yleis- ja asemakaavat, joissa on Fingrid Oyj:n voimajohtoja tai muita toimintoja, pyydämme lähettämään lausunnolle sähköisenä osoitteeseen kirjaamo@fingrid.fi.</p>	<p>Merkitään tiedoksi.</p>
<p>Jyväskylän kaupunki, 26.6.2024</p>	
<p>Jyväskylän kaupunki ei anna lausuntoa kaavaluonnoksesta.</p>	<p>Merkitään tiedoksi.</p>
<p>Keski-Suomen pelastuslaitos, 27.6.2024</p>	
<p>Pelastusviranomainen on tutustunut Vihtavuoren teollisuusalueen asemakaavan luonnokseen.</p> <p>Kaavaselostuksen kohdassa 6.15.1 tulipalotilanteita ja niiden torjuntaa.</p> <p>Tulipaloriskiä on torjuttu kattavasti muuallakin kuin lämpölaitoksella. Tehdasalueen tuotantotilat on varustettu hätäkeskukseen kytketyillä automaattisilla paloilmotimilla, sekä pääosin varustettu automaattisilla sammutuslaitteistoilla. Lisäksi alueella on palopostiverkosto.</p> <p>Tehdasalue on hyvin metsäistä ja metsäpalon mahdollisuus alueella on todellinen. Metsäpalo voi</p>	<p>Kaavaehdotuksen kaavaselostukseen on täydennetty turvallisuusvaikutusten arviointia.</p> <p>Suojaviheralueilla (EV) kaavamääräyksen mukaan puuston harventaminen ja aluskasvillisuuden raivaaminen on sallittua aidan ympäristössä. Kaavaratkaisu rajoittaa puuston ja aluskasvillisuuden poistoa luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeillä alueilla (luo-merkinnät). Luo-merkinnät on rajattu viisi metriä tehdasaluetta ympäröivästä aidasta, jolla mahdollistetaan aidan ympäristön raivaaminen. Aidan ympäristön avoimena pitäminen helpottaa muun turvallisuuden</p>

Lausunto	Huomioimin
<p>syttyä esim. salamoinnin seurauksena. Palo voi myös uhata tehdasalueen ulkopuolelta.</p> <p>Pelastuslaitos näkee tarpeellisena, että kaavoituksessa huomioidaan riittävät mahdollisuudet puuston ja aluskasvillisuuden poistoon kriittisistä paikoista.</p>	<p>valvonnan ohella myös maastopalojen havaitsemista.</p>
Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, 8.8.2024	
<p>Yleistä:</p> <p>Keski-Laukaan yleiskaavan pohjoisosan (osa-alue I) laadinnan yhteydessä tehtiin yksityiskohtainen selvitys koskien Vihtavuoren tehtaiden toiminnasta aiheutuvia suoja-alueita. Selvitys on valmistunut 25.9.2018. Selvityksessä on määritetty varoetäisyydet eri suojattaviin kohteisiin. Suojattavat kohteet on jaettu selvityksessä luokkiin A, B, C, D ja E.</p> <p>Yleiskaavan suojavyöhykemerkinnät/-määräykset ovat voimassa siltä osin kuin ne sijoittuvat em. voimassa olevalle yleiskaava-alueelle, kyseinen yleiskaava ei ulotu tehdasalueen länsi- ja pohjoispuolelle. Kyseinen selvitys tulee mainita myös asemakaavaselostuksen kohdassa 3.11 ja liittää vähintäänkin suojavyöhykekartta viranomaisille toimitettavaan asemakaavamateriaaliin. Lausunolla olevassa asemakaavaselostuksessa on mainittu, että asemakaavoitusta varten selvitystä suoja-alueista ei ole päivitetty sillä selvityksen on nähty olevan yhä ajan tasalla.</p> <p>Suojaetäisyyksien riittävyys on keskeinen tieto arvioitaessa asemakaavan sisältövaatimuksia mm. terveellisen ja turvallisen sisältövaatimuksen kannalta. Artikla 13 mm. edellyttää, että jäsenvaltioiden on varmistettava, että niiden maankäytön suunnittelussa tai muissa asiaan kuuluvissa toimintaperiaatteissa sekä näiden toimintaperiaatteiden täytäntöönpanemiseksi käytettävissä menettelytavoissa otetaan huomioon tarve pitkällä aikavälillä: a) pitää yllä riittävä etäisyys tässä direktiivissä tarkoitettujen tuotantolaitosten sekä asuinalueiden, yleisessä käytössä olevien rakennusten ja alueiden, virkistysalueiden, sekä mahdollisuuksien mukaan pääliikenneväylien välillä.</p> <p>Arvioitaessa turvallisuuteen kohdistuvia vaikutuksia (kaavaselostuksen kohta 6.15), tulee huomioida, että kyseinen yleiskaava suojavyöhykemerkintöineen/-määräyksineen ei kata koko tehdasalueen ympäristöä. Lisäksi arvioinnissa tulee huomioida em. suojavyöhykkeille jo tapahtunut</p>	<p>Kaavaehdotuksen selostukseen lukuun 3.11 on lisätty selvitys Vihtavuoren tehtaiden toiminnasta aiheutuvia suoja-alueita koskien. Suojavyöhykekartta toimitetaan Lupa- ja valvontavirastolle sekä erikseen pyynnöstä muille viranomaisille kaavaehdotuksen nähtäville asettamisen yhteydessä (vain viranomaiskäyttöön). Suojavyöhykeselvitystä päivitetään vuoden 2026 aikana.</p> <p>Kaavaehdotusvaiheessa on laadittu asemakaavan soveltuvuus selvitys (T/kem-selvitys). Selvityksessä on arvioitu yleisluonteisesti tehdasalueen toiminnasta mahdollisesti aiheutuvat riskit ja huomioitu ympäröivän alueen asutus, infrastruktuuri, muut herkäät kohteet kuten viralliset ulkoilureitit, sekä alueen sijoittuminen pohjavesialueelle. Selvityksessä tehtyjen etäisyystarkastelujen perustella suunnittelualueella on hyvin tilaa erilaisille T/kem-luokitelluille toimintoille, eikä tarkastelun perusteella ilmennyt seikkoja, minkä perusteella T/kem-alueita tulisi rajata esitettyä pienemmäksi kaavaehdotukseen. Tätä puoltaa se, että toiminnan sijoittaminen vaatii tarkemmat tapauskohtaiset lupaprosessit Tukesin vaatimien selvityksineen. Toiminnan yksityiskohtaisempi ympäristöriskiarviointi tehdään ympäristölupahakemuksen yhteydessä. Kaavaehdotuksen kaavaselostukseen on täydennetty selvityksen pohjalta mm. terveys- ja turvallisuusvaikutusten arvioin- teja.</p>

Lausunto	Huomioimin
<p>rakentaminen ja selvittää/arvioida onko suoja- vyöhykkeillä rakennuskohteita/alueita/reittejä, joihin kohdistuu erityisiä turvallisuuteen liittyviä riskejä. Tämän pohjalta tulee harkita onko kaava- ratkaisu/kaavamääräykset riittäviä riskien kan- nalta.</p>	
<p>Laukaan kunnan voimassa olevassa rakennusjär- jestyksessä on määrätty mm. seuraavaa (73 §): "Rakennettaessa Seveso-laitoksen (Vihtavuoren tehdasalue) konsultointivyöhykkeelle, tulee hake- muksesta yleensä pyytää lausunto Turvatekniikan keskukselta (nykyisin Tukesilta eli Turvallisuus- ja kemikaalivirastolta). Asemakaava-alueilla lau- sunto tulee pyytää jo kaavoitusvaiheessa. Kon- sultointivyöhykkeen laajuus on 2 km laitoksesta". Laukaan kunnassa on tällä hetkellä vireillä raken- nusjärjestyksen uusiminen ja em. rakennusjär- jestyksen määräyksessä tulee jatkossa huomi- oida myös pelastusviranomaisen. Rakennusjär- jestyksen määräys on tärkeä sillä, esim. asema- kaavassa annetut määräykset koskettavat ko. asemakaava-aluetta, eikä Keski-Laukaan yleis- kaavan pohjoisosa (osa-alue I) ulotu tehdasalu- een länsi- tai pohjoispuolelle. Yleiskaavaa laadi- taessa Tukes mm. lausui, että kaava-alueen poh- joispuolella tulee huomioida, ettei nykyistä asuin- rakentamisen taajuutta lisätä, koska mahdolli- sessa suuronnettomuustilanteessa alueeseen voi kohdistua onnettomuusvaikutuksia.</p>	<p>Rakennusjärjestysluonnos on päätetty asettaa nähtäville kunnanhallituksen päätöksellä 11.8.2025 § 190 ja on ollut nähtävillä 21.8.– 22.9.2025. Rakennusjärjestysehdotus on pää- tetty asettaa nähtäville kunnanhallituksen pää- töksellä 2.2.2026 § 21 ja on ollut nähtävillä 19.2.–23.3.2026. Rakennusjärjestysehdotuk- sessa 54 §:ssä on huomioitu Tukesin lisäksi pe- lastusviranomaisen. Lausunnon pyytäminen Tu- kesin lisäksi pelastusviranomaiselta on huomioitu myös asemakaavan yleismääräyksissä.</p>
<p>Riskinarviointi ja -hallinta on selkeästi määritelty ns. kemikaaliturvallisuuslaissa ja -asetuksessa. Toiminnanharjoittaja arvioi suuronnettomuusvaa- rallisen toiminnan aiheuttamat riskit ympäröivälle yhteiskunnalle. Lain tulkinnan tueksi ja sovelta- miseksi kaavoitusnäkökulmasta käytännössä Tur- vallisuus- ja kemikaalivirasto on laatinut "Tuotan- tolaitosten sijoittaminen" -oppaan. Tukes on vaa- rallisten aineiden ja kemikaaliriskien arvioinnin asiantuntija, jonka tehtävänä on varmistaa yh- teiskunnallista turvallisuutta laitosturvallisuuden kautta. Ympäristöministeriön julkaiseman oppaan mukaan (Suuronnettomuusriskit ja kaupunkira- kenne -opas maankäytön suunnitteluun 3/2016) Tukes sekä pelastuslaitos ottavat kantaa riskei- hin/riskitasoon ja mitä se mahdollistaa kyseisten kohteiden lähialueiden kaavoituksessa. Edellä mainittuja oppaita, sekä ympäristöministeriön ohjekirje dnro YM4/501/2015 (Kemikaaleja käsit- televät ja varastoivat tuotantolaitokset - onnetto- muusvaaran huomioon ottaminen kaavoituk- sessa), tulee hyödyntää kaavaa laadittaessa ja ne</p>	<p>Tukesin Tuotantolaitosten sijoittaminen -opas, ympäristöministeriön Suuronnettomuusriskit ja kaupunkirakenne -opas maankäytön suunnitte- luun sekä ympäristöministeriön ohjekirje dnro YM4/501/2015 on lisätty kaavaehdotukseen se- lostuksen lukuun 3.11 ja huomioitu kaavasuun- nittelussa. Oppaissa esitellään määräyksiä sekä ohjeita uusien ja olemassa olevien suuronnetto- muusvaarallisten laitosten sijoittamiseen ja maankäytön suunnitteluun.</p> <p>Asemakaavasuunnittelun aikana on kuultu viran- omaisia sekä kaavan kuulemisten että neuvotte- lujen yhteydessä. Tarvittaessa voidaan järjestää ylimääräisiä työneuvotteluja. Valmisteluvaiheessa on saatu Tukesin ja pelastusviranomaisen lausun- not (käsitelty aiemmin tässä raportissa).</p>

Lausunto	Huomioimin
<p>on tarpeen tuoda esiin kaavaselostuksessa esitetyissä lähtötietoaineistoissa.</p>	
<p>Liikenteeseen liittyvät asiat:</p> <p>Asemakaava mahdollistaa alueen rakennusoikeuden kasvun noin 2,5 kertaiseksi verrattuna nykyiseen. Kaavaselostuksessa on todettu, että jo käynnistyneet/tiedossa olevat rakennushankkeet aiheuttavat lisäliikennettä vaikutuksiltaan merkityksellisen määrän. Liikenteellisten vaikutusten arviointia tulee täydentää kuitenkin koskemaan kaavan mahdollistaman lisärakentamisen vaikutukset, vaikka lisärakentamisen toteutumislle ei ole aikataulua.</p> <p>Liikenteellisten vaikutusten arvioinnissa tulee selvittää liikenteelliset vaikutukset mm. Vihtavuoren eritasoliittymään ja sen liittymien toimivuuteen liittymän nykyratkaisulla, jos liikennemäärät kasvavat esimerkiksi rakennusoikeuden kasvun suhteessa 2,5 kertaiseksi. Samalla tulee arvioida, minkä verran kaava-alueella voidaan toteuttaa lisärakentamista nykyisillä liittymäjärjestelyillä ennen kuin eritasoliittymän täydentäminen tulee sujuvus- ja turvallisuussyistä välttämättömäksi.</p> <p>Liikenteellisten vaikutusten arvioinnissa tulee myös määrittää hätätieoikeuksien toimivuus ja riittävyys riittävän pitkällä matkalla. Seututien 637 parantamista koskevassa käynnissä olevassa tie-suunnitelmassa esitetään liikenneturvallisuutta merkittävästi parantavana toimenpiteenä Horonpohjantien tasoristeyksen poisto sekä Horonpohjantien liittymän katkaisu seututielle. Suunnittelun yhteydessä tehdasalueen arvio on ollut, ettei katkaisulle pelastusreitillä näkökulmasta ole esitettyä. Horonpohjantien pelastusreitiltä liikenne purkautuisi jatkossa Ruutitehtaantien kautta eritasoliittymään. Myös em. suunnitteilla oleva muutos tulee hätäteiden riittävyden ja toimivuuden arvioinnissa ottaa huomioon.</p>	<p>Asemakaava mahdollistaa rakennusoikeuden kasvun nykyisestä noin 2,5-kertaiseksi. Kaavaluonnosvaiheessa arvioitiin, että jos työmatkaliikenne ja kuljetukset kasvavat samassa suhteessa, Ruutitehtaantien keskimääräinen vuorokausiliikennemäärä (KVL) kasvaa tasolle 1400 ajoneuvoa, josta raskasta liikennettä on 180. Koska varsinkin kuljetuksista suuri osa käyttää saapuessaan ja lähtiessään Jyväskylätien ramppia, rampin liikenne kasvaa selvästi enemmän kuin Traficomien valtakunnallinen liikenne-ennuste vuodelle 2040 antaisi olettaa.</p> <p>Kaavaehdotusvaiheessa on laadittu liikenneselvitys, mihin sisältyy liikenteen toimivuustarkastelut Vihtavuoren eritasoliittymässä (liite 14). Liikenneselvityksen toimivuustarkasteluissa on tarkasteltu päävaihtoehtona kaava-alueen realistista kasvutilannetta, jossa oletetaan tehdasalueen rakentamisen kasvavan noin kaksinkertaiseksi nykytilanteesta, mutta työntekijöiden määrän ja työmatkaliikenteen kasvavan vain 80 %. Vaikka rakentamisen määrä kasvaisi kaavan maksimitoitukseen, liikennemäärä ei välttämättä kasva samassa suhteessa esimerkiksi automaatioasteen kasvun ansiosta.</p> <p>Kaavaehdotuksen vaikutusten arvioimiseksi toimivuustarkastelut on laadittu myös tilanteelle, jossa huomioidaan ainoastaan Traficomien liikenne-ennusteen mukainen vuoden 2040 liikennemäärän kasvukerroin (Keski-Suomi, seututiet: 1,092) ilman tehdasalueen kasvua.</p> <p>Liikenneselvityksen simulointien perusteella Jyväskylätielle johtava ramppi ruuhkautuu ajoittain jo nykytilanteessa. Jo pelkän liikenne-ennusteen mukaisen kasvun ja sen aiheuttamien viiveiden seurauksena eritasoliittymään tarvitaan parantavia toimenpiteitä. Liikenneselvityksen johtopäätöksenä todetaan, että asemakaavan mahdollistaman maankäytön ja liikennemäärien kasvassa rampin toimivuus eritasoliittymässä tulee heikkenemään radikaalisti nykyisillä liittymäjärjestelyillä.</p> <p>Keski-Suomen ELY-keskus on käynnistänyt tie-suunnitelman laadinnan Mt 637 liittymä- ja yksityistiejärjestelyistä Vihtavuoren taajaman kohdalla vuonna 2018. Suunnitelmassa on osoitettu uudet rampit Mt 637 ja radan väliselle alueelle ja siitä liittyvät Ruutitehtaantielle. Kaavaa laatiessa</p>

Lausunto	Huomioimin
	<p>tiesuunnitelma on kesken, eikä toteuttamisen aikataulu ole tiedossa. Ensisijassa tulisi toteuttaa Mt 637 tiesuunnitelman mukaiset toimenpiteet, nämä parantaisivat merkittävästi liikenteen sujuvuutta ja turvallisuutta. Tilastojen valossa liikenneturvallisuuden kannalta heikoin osuus tarkastelualueella on välillä Hermannintie – Horonpohjantie (kaksi liikenneonnettomuutta 2019–2023), mutta Jyväskylätien ramppiliittymä muodostaa myös selkeä riskikohteen.</p> <p>Asemakaava ja mahdolliset muut Vihtavuoren alueen maankäytön suunnitelmat tulevat toteutessaan aikaistamaan liikennejärjestelyjen parantamistarvetta. Koska Mt 637 tiesuunnitelman toteuttaminen on kaavaehdotusta laatiessa edelleen epävarmaa, kaavaehdotusvaiheessa liikenteen toimivuustarkasteluissa on tarkasteltu lisäksi tilannetta, jossa liittymää parannettaisiin kevyemmällä toimenpiteillä. Selvityksessä on tarkasteltu vaikutusta liikenteen sujuvuuteen, mikäli joko rampille tai Vihtavuorentielle rakennettaisiin kääntymiskaista. Simulointien perusteella rakentamalla rampille lisäkaista saataisiin pohjoisen suuntaan menevän liikenteen viiveet hyvälle tasolle. Rampin lisäkaistalla voitaisiin helpottaa liikenteen toimivuutta siihen asti, että Mt 637 tiesuunnitelman järjestelyt ehditään toteuttaa.</p> <p>Liikenteen sujuvuuden ja turvallisuuden parantamisella ja sitä kautta uusien investointien mahdollistamisella suunnittelualueelle on merkitystä myös laajemmin huoltovarmuudelle. Asemakaava-alueella sijaitsee jo nykyisellään toiminnassa oleva tehdasalue, ja asemakaavan laatiminen on käynnistetty, jotta alueen kehittämistä saadaan ohjattua kaavalla yksittäisten suunnittelutarveratkaisujen sijasta ja samalla sujuvoitettua lupaprosesseja.</p> <p>On huomioitava, että kaavan mahdollistama lisärakentaminen ja siten liikennemäärien kasvu tulee ajoittumaan pitkälle aikavälille. Toiminnan laajentuessa liikennemäärät eivät myöskään välttämättä kasva samassa suhteessa. Merkittävä osa lähivuosien investoinneista on joko nykyisen toiminnan vähäistä laajentamista, tai käsittää nykyisen toiminnan siirtämistä vastaaviin uusiin tiloihin, eikä arvion mukaan sen tyyppisillä hankkeilla ole käytännössä merkitystä liikennemääriin. Kaavan mahdollistaman maksimitilanteen osalta on myös huomioitava, että alueen teollisen toiminnan erityispiirteistä johtuen sekä uusien toimintojen sijoituspaikkoja, että nykyisen</p>

Lausunto	Huomioiminen
	<p>toiminnan laajentamista rajoittavat erilaiset toiminnan turvallisuuteen liittyvät seikat.</p> <p>Työpaikkamäärän kasvaessa ja teollisen toiminnan vilkastuessa myös erilaisten onnettomuuksien riski kasvaa. Siksi suositellaan, että kaikille hätätieporteille järjestetään talvikunnossapidettävät ajoyhteydet hälytysajoneuvojen ja evakuointien sujuvuuden varmistamiseksi. Horonpohjantien kautta ei kulje tällä hetkellä ajoneuvoliikennöitäviä hätätiereittejä, joten Horonpohjantien tasoristeyksen poistolla ja liittymän katkaisulla ei katsota olevan vaikutusta hätäreittien toimivuuteen.</p>
<p>Luontoarvoihin liittyvät asiat:</p> <p>Kaavan laatimisen tueksi on tehty oikea-aikaiset kasvillisuus-, liito-orava-, luontotyyppi- ja linnustonselvitykset. Luontonselvityksiä täydennetään direktiivilajien osalta (lepakot ja sudenkorennot, liito-oravaselvityksen täydennysalueet) kesällä 2024, samoin laajennetaan luontotyyppiselvitystä kahdella alueella.</p> <p>Linnustonselvityksen perusteella kaava-alueen rakennuksissa todennäköisesti pesii tervapääskyjä, haarapääskyjä ja räystäspääskyjä, mutta niiden pesäpaikkoja ei ole selvityksen perusteella pystytty osoittamaan kaavakartalla. Luonnonsuojelulain 70 §:n mukaan rauhoitettujen eläinlajien pesien ottaminen haltuun, siirtäminen toiseen paikkaan tai muu tahallinen vahingoittaminen on kielletty. Kielto on voimassa myös lisääntymiskauden ulkopuolella, jos kyse on eläimen tekemästä pesästä, jota se käyttää toistuvasti. Tervapääsky, räystäspääsky ja haarapääsky käyttävät samoja pesiä toistuvasti. Mikäli kaava-alueella tullaan purkamaan rakennuksia, joissa pesii em. lajeja, purkamiseen tulee hakea luonnonsuojelulain 83 §:n mukaista poikkeuslupaa.</p>	<p>ELY-keskuksen mainitsemat luontonselvitykset ovat valmistuneet ja on raportoitu kaavaehdotuksen liitteenä.</p> <p>Kaavaehdotukseen on valmistunut pääskyselvitys, jonka osalta linnustonselvitysraporttia on päivitetty. Selvityksessä käytiin läpi tehdasalueen rakennuksia, joiden läheisyydessä oli havaittu mahdollisesti pesiviä pääskyjä. Selvityksessä havaittiin kaikkia kolmea lajia, joita havaittiin myös vuonna 2023 muiden linnustonselvitysten yhteydessä. Selvityksen perusteella arvioitiin, että kolmessa rakennuksessa pesii tervapääskyjä, ja yhdessä räystäspääskyjä.</p> <p>Pääskyselvityksen laatimisen jälkeen toiminnanharjoittajat ovat asentaneet alueelle räystäspääskyhotellin sekä neljä tervapääskyn pesäpönttöä syksyllä 2024. Asentamisen jälkeen pääskyjä käytiin seuraamassa alueella yhden maastopäivän ajan pesimäaikaan kesäkuussa 2025. Kesäkuussa 2025 pesintöjä hotellissa ja uusissa pesäpönttöä ei havaittu. 2025 selvityksen perusteella tervapääskyjä arvioitiin pesivän kahdessa rakennuksessa, joista vuonna 2024 pesintöjä ei todennettu, mutta joissa tehtiin näköhavaintoja lajista. Lisäksi räystäspääskyjä havaittiin pesivän edelleen aiemmassa rakennuksessa.</p> <p>Kaavaehdotukseen kaavakartalle rakennukset, joissa havaittiin pääskyn pesiä, on osoitettu merkinnällä luo-11. Kaavamääräys: <i>Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue. Alueella sijaitsee uhanalaisen tervapääskyn tai räystäspääskyn pesä. Rauhoitettujen eläinlajien pesien vahingoittaminen on luonnonsuojelulain 70 §:n perusteella kiellettyä. Ennen rakentamista tai purkuluvan myöntämistä on varmistettava, ettei rakennuksessa ole luonnonsuojelulain tarkoittama pesä, jota laji käyttää toistuvasti.</i></p>

Lausunto	Huomioimin
	Suosituksena on, että pääskyjen pesintöjä seurattaisiin myös tulevina vuosina, sekä mikäli pesittyihin rakennuksiin kohdistuu toimenpiteitä.
<p>Vieraslajiesiintymiä on kartoitettu kasvillisuusselvityksen yhteydessä, ja merkittävimmät esiintymät on esitetty kasvillisuusselvityksen kartalla. Kaavakartan perusteella ei ole mahdollista tunnistaa vieraslajiesiintymiä, joihin kohdistuu maainesten käsittelyä teollisuusalueen rakentamisen yhteydessä. Vieraslajiesiintymien sijainti tulisi nostaa vähintään kaavaselostukseen ja kirjata haitallisten vieraslajien torjuntatarve sekä huolellisuusvelvoite, ettei alueen rakentamisen yhteydessä levitetä Euroopan unionin vieraslajiluetteloon tai kansalliseen vieraslajiluetteloon kuuluvia vieraslajeja.</p>	<p>Kaavaehdotuksen kaavaselostukseen on täydennetty kasvillisuusselvityksessä havaituista huomattavimmista vieraslajiesiintymistä kartta, sekä lisätty vieraslajien torjunnan tarpeesta.</p>
<p>Luo-alueiden kaavamääräyksiä tulee tarkentaa. Kaavan luonnosvaiheessa on vielä epäselvää, tullaanko kaavassa osoittamaan useamman luontodirektiivin liitteen IV (a) lajin esiintymisalueita. Kaavan selkeyden kannalta eri direktiivilajeille/lajiryhmille tulisi osoittaa erilliset luo-merkinnät niin, että laji ja sen ominaispiirteet kävisivät ilmi kaavamääräyksestä.</p> <p>Luo-5: <i>Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue. Alueella sijaitsee luontodirektiivin liitteen IV (a) eläinlajin todettu tai sille soveltuvaksi arvioitu lisääntymis- ja levähdyspaikka, jonka hävittäminen ja heikentäminen on luonnonsuojelulain 78 §:n perusteella kiellettyä. Alueidenkäytön suunnittelussa ja toteutuksessa on otettava huomioon olosuhteiden säilyttäminen ja luontoarvojen turvaaminen.</i></p> <p>Kaavamääräystä tulee tarkentaa. Luonnonsuojelulain 78 §:n mukaan luontodirektiivin liitteen IV (a) eläinlajien lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty. Kaavassa on kuitenkin tarpeen osoittaa laajemmalla aluerajauksella liito-oravan elinpiirin ydinalueiden ja lajille soveltuvien alueiden kokonaisuuksia.</p> <p>Luo-6: <i>Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue. Alueelta on tunnistettu monimuotoisuutta tukeva kohde. Alueidenkäytön suunnittelussa ja toteutuksessa on otettava huomioon olosuhteiden säilyttäminen ja luontoarvojen turvaaminen. Ennen alueen ominaispiirteiden muuttamista alueelle tulee laatia oikea-aikainen viitasammakkoselvitys/sudenkorentoselvitys, jolla todennetaan lajin esiintyminen alueella.</i></p>	<p>Kaavaehdotukseen on valmistunut viitasammako- ja korentoselvitys. Kaavaehdotukseen kaavakartalle on päivitetty ja tarkennettu luo-alueiden kaavamerkintöjä ja määräyksiä asema-kaavaa varten laadittujen selvitysten perusteella. Eri direktiivilajit on osoitettu omilla luo-merkinnöillään.</p> <p>Liito-oravan osalta kaavaehdotuksessa on osoitettu erillisillä merkinnöillä liito-oravan ydinalueet (lisääntymis- ja levähdyspaikat), liito-oravalle soveltuvat alueet sekä liito-oravan kulkuyhteydet, ja näille annettu soveltuvat määräykset.</p> <p>Viitasammakon ja korentojen osalta kaavaehdotuksessa on osoitettu lajikohtaisilla merkinnöillä lisääntymis- ja levähdyspaikat, sekä erillisellä merkinnällä viitasammakon kulkuyhteydet, ja näille annettu soveltuvat määräykset. Kaikilta kasvillisuus- ja luontotyyppiselvityksen yhteydessä todetuilta potentiaalisilta alueilta ko. lajien esiintymistä ei havaittu vuoden 2024 tarkemmissa selvityksissä, näiltä osin em. alueiden mahdolliset muut luontoarvot on selvitetty muissa alueen luontoselvityksissä ja huomioitu kaavassa omilla merkinnöillä ja määräyksillä.</p> <p>Aiemman luo-7 merkinnän mukaiset alueet on selvitetty maastossa vuonna 2024 ja selvityksen tulokset huomioitu kaavaehdotuksessa.</p>

Lausunto	Huomioiminen
<p>Kaavaluonnoksessa on osoitettu alueita, jotka ovat potentiaalisia viitasammakon tai direktiivisudenkorentojen elinympäristöjä. Mikäli kesän täydentävissä selvityksissä todetaan, että alueilla esiintyy viitasammakkoa ja/tai direktiivisudenkorentoja, on sekä viitasammakolle että sudenko- rennoille osoitettava erilliset kaavamääräykset, joilla turvataan lajien lisääntymis- ja levähdyspaikkojen heikentymättömyys. On myös tarkastettava, säilyykö direktiivilajien lisääntymis- ja levähdyspaikoille ekologisia yhteyksiä. Mikäli viitasammakon tai direktiivikorentojen esiintymistä ei todeta, tulee arvioida, pitääkö luo-6-alueet osoittaa jollain toisella luo-merkinnällä luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeiden arvojen ja ominaispiirteiden säilyttämiseksi.</p> <p>Luo-7: <i>Luonnon monimuotoisuuden kannalta potentiaalisesti arvokas alue. Määräys tarkentuu.</i></p> <p>Kesän 2024 selvitysten perusteella tarkentuu, sisältävätkö luo-7-merkinnällä osoitetut alueet jonkin toisen luo-merkinnän alle (esim. luo-1 tai luo-2).</p>	
<p>Maisema ja taajamakuva:</p> <p>Kaavoitettava alue on noin sadan vuoden aikana rakentunut ja kerrostunut teollisuusyhdyskunta. Suunnittelualan merkittävimmät kulttuuriympäristöarvot liittyvät rakennettuun ympäristöön. Teollisuusyhdyskuntana alue sijoittuu hieman syrjään muusta Vihtavuoresta. Suunnittelualueelle tai lähialueelle ei sijoitu valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita. Sotatarviketeollisuuden alueet, valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY) sijaitsee n. 500 m suunnittelualan itäpuolella.</p> <p>Hankkeen vaikutusalueelle sijoittuvia paikallisesti ja seudullisesti arvokkaita kulttuuriympäristöjä on tunnistettu eri kaavojen ja inventointien yhteydessä. Suunnittelualan etelä- ja itäpuolella on voimassa Keski-Laukaan yleiskaavan pohjoisosan osa-alue I Horonpohja-Piilopohja-Kuukkala. Ko. yleiskaavassa Hienosen peltoalueita suunnittelualan itäpuolella on osoitettu maisemallisesti arvokkaana peltoalueena (MA). Vihtavuoren taajaman osayleiskaavassa tehdyssä luonto- ja maisemaselvityksessä (FCG 2023) on tunnistettu Ahlbackan seudullisesti arvokas kulttuurimaisema-alue. Tähän alueeseen sisältyy myös inventoitu, paikallisesti arvokas perinnebiotooppikohte. Myös nämä alueet ja kohteet tulisi kuvata ja esittää kaavaselvityksessä, ml. suunnittelualan</p>	<p>Kaavaehdotuksen kaavaselvitykseen on täydennetty maisemavaikutusten arviointia. Nykytilakuvaukseen ja maisema-analyysikarttaan on lisätty Hienosen maisemallisesti arvokas peltoalue, Ahlbackan seudullisesti arvokas kulttuurimaisema-alue sekä perinnebiotooppikohteet, ja kohteet on huomioitu vaikutusten arvioinnissa.</p>

Lausunto	Huomioiminen
ympäristöä kuvaavassa maisema-analyysissä (kuva 2-18) ja arvioida kaavan vaikutuksia niihin.	
Kaavan taustaselvityksenä laaditussa rakennusinventoinnissa (Ramboll 10/2023) on selvitetty Vih-tavuoren teollisuusalueen arvokkaat aluekokonaisuudet ja rakennukset. Inventointiraportissa on käsitelty lyhyesti myös selvitysalueen maisemaa ja taajamakuva. Selvitysraportin mukaan tehdasalue ei nykytilassaan juuri näy taajamakuvallisesti ympäröiville alueille rakennusten jäädessä kasvillisuuden peittoon. Tehdasalueen sisäinen maisema ja rakennusten maisemakuvallinen merkitys on osa rakennusperinnön inventointien arvotuskriteereitä.	Kaavaehdotuksen kaavaselostukseen on täydennetty vaikutusten arviointia suunnittelualueen sisäiseen maisemaan.
<p>Maisemavaikutusten arviointi:</p> <p>Kaavan tavoitteena on mahdollistaa rakennusoi-keuden kasvu nykyisestä 2,5-kertaiseksi, joten kaavan toteuttamisen suurimmat maisemalliset vaikutukset muodostuvat uudesta lisärakentamisesta. Kaavaselostuksessa esitetyn arvion mukaan uuden rakentamisen merkittävät visuaaliset vaikutukset kohdistuvat ensisijaisesti suunnittelu-alueen sisäiseen maisemaan, kun metsäisiä aiemmin rakentamattomia alueita muodostuu uudeksi rakennetuksi ympäristöksi, olemassa olevan vanhemman rakennuskannan joukkoon.</p> <p>Asemakaavan maisemavaikutukset ulottuvat myös suunnittelualueen ulkopuolelle. Kaavan vaikutusten arviointiin sisältyy mm. teoreettinen mallinnus, näkymäalueanalyysi maks. 40 m korkean rakentamisen näkymisestä lähimaisemassa ja siihen perustuvaa taajamakuvallista vaikutusten arviointia. Laaditun näkyvyysanalyysin mukaan uuden rakentamisen maisemalliset vaikutukset kohdistuvat pääosin Ruutitehtaantien varressa oleville peltoalueille, joissa on pidempiä näkymälinjoja. Näkyvyyksiä kohdistuisi myös pohjoisempaan Hienosen avoimiin peltomaisemiin sekä Siikajärven vesistöön suunnittelualueen länsipuolella.</p> <p>Arvio maisemaan kohdistuvan muutoksen merkittävydestä tulisi muodostaa kokonaisarviona aiheutuvan muutoksen suuruudesta ja vaikutusalueen maiseman herkkyydestä. Edellä kuvattu maiseman nykytila-analyysin tarkennus ja herkkyyden/muutoksensietokyvyn määrittely vaikutusalueen eri maisematyypeillä ja maiseman ja kulttuuriympäristön arvoalueilla sekä -kohteilla olisi tarpeen maisemavaikutuksen merkittävyyden</p>	Kaavaehdotuksen kaavaselostukseen on täydennetty maisemavaikutusten arviointia vaikutusten merkittävyyden arviointikehikon avulla, eli arvioitu herkkyyden ja muutoksen suuruuden avulla vaikutuksen merkittävyyttä suunnittelualueen sisällä sekä sen ulkopuolella (ml. maiseman ja rakennetun kulttuuriympäristön arvoalueet ja -kohteet).

Lausunto	Huomioiminen
<p>määrittelemiseksi. Kaavan maisemavaikutusten arviointia tulisi täydentää tältä osin.</p>	
<p>Kaavaselostuksen mukaan tehdasalueita ympäröivien alueiden metsät ja suojapuusto pehmentävät teollista näkymää. Asemakaavassa tehdasalueiden ympärille on osoitettu puustoisena säilytettävät kapeat suojaviheralueet (EV). Laadittavalla asemakaavalla ei kuitenkaan vaikuteta suunnittelualuetta ympäröivien metsien käsitteeseen, mitä voidaan pitää alueelle muodostuviin näkyisiin liittyvänä epävarmuustekijänä. Tätä tulisi käsitellä kaavaselostuksessa ja arvioida maisemavaikutuksia myös tilanteessa, jossa kaava-aluetta ympäröivän metsän suojaava vaikutus mahdollisesti puuttuu.</p>	<p>Kaavaehdotukseen on valmistunut toinen rakennusten näkymäalueanalyysi, josta on poistettu suunnittelualan puuston lisäksi myös suunnittelualan ulkopuolella oleva puusto, ja sen pohjalta kaavaselostukseen on täydennetty maisemavaikutusten arviointia. Teoreettisena epävarmuustekijänä maisemavaikutusten suhteen voidaan pitää sitä, että mikäli puuston peittävä vaikutus poistuisi – eli käytännössä puustoa avohakattaisiin valtavilta aloilta suunnittelualan asemakaavan korkeimmat rakennukset hyvin esteettömästi Vihtavuoren taajaman ympäristöön. Tällaisessa tapauksessa asemakaava-alueen korkea rakentamista ehdottomasti merkittävämpi ympäristöön kohdistuva visuaalinen maisemavaikutus olisi valtavilla suunnittelualuetta ympäröivillä avohakkuuaukeilla.</p>
<p>Muuta:</p> <p>Asemakaavan toteuttamisen osalta voisi kaavaselostuksessa (kohdassa 9.1.1) mainita maankäyttö- ja rakennuslain 134.3 §:ssä säädetyn.</p> <p>ELY-keskus katsoo, että työneuvottelu mm. luomerkintöjä koskien olisi hyvä järjestää ennen asemakaavaehdotuksen nähtäville asettamista.</p>	<p>Nykyisen rakentamislain (751/2023) 69 § on lisätty kaavaehdotukseen selostuksen lukuun 9.1.1.</p> <p>Asemakaavaehdotuksesta järjestettiin viranomaisten kanssa työneuvottelu 11.10.2024 ennen ehdotuksen nähtäville asettamista.</p>

2. Mielenpitoet

Valmisteluaineistosta ei jätetty mielenpitoita.